

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v právnej veci žalobcov - 1. J., bytom S. a 2. Ž., rod. G., bytom K., oboch zastúpených **JUDr. A.**, advokátkou v K., proti žalovanému **Krajskému pozemkovému úradu v Nitre**, Nitra, Štefánikova trieda 69, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2007/00021-II zo 16. januára 2007 a o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 28S 17/2007-37 zo dňa 6. novembra 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 6. novembra 2007 č. k. 28S 17/2007-37, **potvrdzuje**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre zamietol žalobu žalobcov proti rozhodnutiu žalovaného Krajského pozemkového úradu v Nitre č. 2007/00021-II zo 16. januára 2007, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Komárne č. 2006/00340/95-G zo 6. novembra 2006 a zamietol odvolanie žalobcov, keď dôsledne sa oboznámiac s celým spisovým materiálom dospel k právnomu názoru, že prvostupňový správny orgán správne uznal dôvody prokurátora, vyhovel jeho protestu a zrušil svoje rozhodnutie č. 2005/00340/32-G z 21. apríla 2006. Podľa názoru žalovaného protestu prokurátora bolo potrebné vyhovieť, nakoľko rozhodnutím č. 2005/00442/82-G z 5. októbra 2005 boli porušené ustanovenia § 2, § 3 a § 6 zákona o navrátení vlastníctva, a tým aj viaceré ustanovenia správneho poriadku (§§ 3, 19, 24, 32, 37, 46 a 47).

Krajský súd na základe žaloby žalobcov posúdil v preskúmovacom konaní podľa § 247 a nasl. OSP (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) správnosť postupu a právnych záverov žalovaného, ktoré viedli k potvrdeniu

prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu a dospel k záveru, že postup a napadnuté rozhodnutie žalovaného ako i správneho orgánu prvého stupňa boli v súlade so zákonom.

Svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil ustanovením § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, keď s poukazom na tieto zákonné ustanovenia dospel k záveru, že žalovaný ako odvolací správny orgán postupoval správne a v súlade so zákonom, keď potvrdil rozhodnutie, ktorým správny orgán prvého stupňa vyhovel protestu prokurátora proti rozhodnutiu zo dňa 5.10.2005, nakoľko v tomto rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán neriadil ustanovením § 2 ods. 2 písm. c/ zákona č. 503/2003 Z. z.. Zároveň krajský súd poukázal na to, že správny orgán prvého stupňa bude opätovne rozhodovať o nároku žalobcov v 1. a 2. rade na navrátenie vlastníckeho práva k pozemkom, pričom sa musí vyporiadať so všetkými námietkami prokurátora vznesenými v podanom proteste.

Náhradu trov konania žalobcom nepriznal podľa § 250k ods. 1 OSP, nakoľko v konaní neboli úspešní.

Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie namietajúc, že rozhodnutie správneho orgánu ako aj krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu, z ktorého rozhodnutie vychádzalo, je v rozpore s obsahom spisu a že v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Pritom namietali, že v prejednávanej veci neboli preverené také skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozhodovanie vo veci samej. Poukazovali najmä na to, že Osvedčením o dedičstve D 207/99 Okresného súdu v Komárne bolo potvrdené ich dedičstvo k pôdohospodárskemu majetku po ich nebohej matke H. G., rod. K., že právo na dedenie je garantované aj Ústavou Slovenskej republiky, že len komisia ROEP v obci S., ktorá nemala právomoc ani príslušnosť na to, aby preskúmala zákonnosť a vykonateľnosť rozhodnutia ONV v Komárne Fin 4/1795/1969 zo dňa 25.10.1969, následne po ich dedení rozhodla o tom, že rozhodnutím došlo k zrieknutiu sa poľnohospodárskeho majetku zo strany ich matky v prospech štátu, pričom predmetné rozhodnutie dodnes nie je opatrené doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti; tiež vytýkali, že žiaden vo veci samej konajúci orgán štátu ani súd nepreskúmal tú zásadnú okolnosť, či toto rozhodnutie vôbec bolo doručené priamo dotknutej osobe ako vlastníkovi pôdy, teda ich matke, ktoré tvrdenie opierali o rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 3 Cdo 15/97 a sp. zn. 3 Cdo 21/2000. Ako listinný dôkaz pripojili písomné potvrdenie MV SR, ŠA v Nitre, pobočka Komárno, z ktorého vyplýva, že v spise ONV v Komárne Fin 4/1795/1969 zo dňa 25.10.1969 sa doručka adresovaná H. G., rod. K. nenachádza.

S poukazom na skutkové okolnosti prípadu a konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa domáhali zrušenia rozsudku Krajského súdu v Nitre a vrátenia veci na ďalšie konanie, v ktorom by prvostupňový súd i správny orgán boli viazaní právnym názorom odvolacieho súdu.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení navrhol odvolanie ako neopodstatnené zamietnuť. Okrem skutkových okolností prípadu poukázal i na to, že nakoľko išlo o mimoriadny opravný prostriedok „protest prokurátora“, potvrdením rozhodnutia ObPÚ Komárno rozhodnutím KPÚ v Nitre a zamietnutím žaloby KS v Nitre vec bola vrátená na nové konanie. Zrušením uvedených troch rozhodnutí by zostalo v platnosti rozhodnutie, voči ktorému smeroval protest prokurátora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c veta prvá a § 212 ods. 1 OSP) prejednal toto odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP a § 250f ods. 1, 2 OSP v spojení

s § 211 ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

Predovšetkým Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov vydaných na základe vyhovieňa protestu prokurátora.

Protest prokurátora je právnym prostriedkom, ktorým prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy (§ 21 ods. 2 písm. a/ zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov /ďalej len „zákon o prokuratúre“/).

Podľa § 24 ods. 1, 2 zákona o prokuratúre konanie o proteste prokurátora je osobitné konanie, v ktorom sa rozhoduje, či všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným orgánom verejnej správy, opatrením alebo rozhodnutím bol porušený zákon alebo iný všeobecne záväzný právny predpis. Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie o proteste prokurátora sa primerane vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „správny poriadok“) upravuje konanie o proteste prokurátora v oddiele 4 štvrtej časti označenej ako „Preskúmvanie rozhodnutí“, konkrétne v ustanovení § 69.

Podľa § 69 ods. 1 správneho poriadku, ak sa protest prokurátora podal na správnom orgáne, ktorý rozhodnutie vydal, môže tento orgán sám svoje rozhodnutie, proti ktorému protest smeruje, zrušiť alebo nahradiť rozhodnutím zodpovedajúcim zákonu.

Inštitút protestu prokurátora ako mimoriadny opravný prostriedok slúži predovšetkým na nápravu nezákonných rozhodnutí - na odstraňovanie nesúladu medzi ustanoveniami zákona a určitým rozhodnutím. Podaním protestu prokurátora vzniká právny vzťah medzi správnym orgánom a prokurátorom. Základným obsahom tohto vzťahu je právo prokurátora žiadať vybavenie protestu (zrušiť právoplatné rozhodnutie alebo ho nahradiť novým, ktoré bude v súlade so zákonom a s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi) a povinnosť správneho orgánu rozhodnúť o proteste prokurátora. Treba zdôrazniť, že od podania protestu až do vydania rozhodnutia o proteste nevzniká právny vzťah medzi účastníkmi konania a konajúcim správnym orgánom ani medzi účastníkmi konania a prokurátorom - podanie protestu sa uskutočňuje nezávisle od vôle účastníka a to aj vtedy, ak dal k takému konaniu podnet.

Správny orgán, ktorý rozhodnutie vydal, má dve možnosti – buď protestu prokurátora vyhovie alebo mu nevyhovie resp. mu vyhovie iba čiastočne.

V prvom prípade ide o špeciálny prípad autoremedúry, pri ktorom sa nevyžaduje súhlas účastníkov konania. Účastník konania má ale zákonné právo podať proti rozhodnutiu o proteste prokurátora riadny opravný prostriedok (§ 69 ods. 4 správneho poriadku).

Keďže predmetom odvolania (rozkladu) je rozhodnutie o proteste prokurátora t. j. len rozhodnutie vydané v konaní upravenom v § 69 správneho poriadku, v odvolaní (rozklade) nie je možné napadnúť rozhodnutie vydané v správnom konaní o základnej veci. Odvolanie sa teda pripúšťa len v otázke, či sa protestu prokurátora malo alebo nemalo vyhovieť.

To v zásade platí aj pre súdne preskúmvacie konanie, pričom súd skúma najmä to, či protest prokurátora bol podaný oprávneným subjektom, či bol podaný v zákonom stanovenej lehote a či dôvody v ňom uvedené nevybočujú z rámca zákona.

Jednou z podmienok postupu podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodnutie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“, t. j. preskúmvania zákonnosti rozhodnutia a postupu správnych orgánov je, že návrhom napadnutým rozhodnutím a postupom správneho orgánu došlo k ukráteniu na právach tej fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá tento návrh podáva (§ 247 ods. 1 OSP), ako aj že ide o rozhodnutie, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 OSP).

Z tohto pohľadu by sa mohlo javiť, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bolo v rámci autoremedúry zrušené jeho predchádzajúce rozhodnutie s tým, že vo veci bude rozhodované znova, nemení nič na subjektívnych právach účastníkov správneho konania, pričom neskoršie správne rozhodnutie vo veci samej môže byť napadnuté na súde opravným prostriedkom podľa § 5 ods. 5 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a § 250l a nasl. OSP.

V zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. III. ÚS 43/03, I. ÚS 3/01, I. ÚS 37/95) požiadavka zakotvená v čl. 46 ods. 2 ústavy však nemôže byť závislá od toho, v akom type (druhu) správneho konania (riadneho alebo mimoriadneho) sa rieši spor o právo, ktorý vzhľadom na svoju povahu nemôže byť vylúčený z právomoci súdu.

Z týchto dôvodov môže byť predmetom preskúmania súdom aj právoplatné rozhodnutie správneho orgánu vydané v konaní, ktorým bolo vyhovené protestu prokurátora. Predmetom preskúmania súdom v tomto prípade môžu byť ale len rozhodnutia vydané v konaní o proteste prokurátora, nie pôvodné rozhodnutie správneho orgánu, ktoré bolo protestom prokurátora napadnuté; úlohou súdu v tomto preskúmaní nie je riešiť otázku zákonnosti pôvodného rozhodnutia z hľadiska jeho obsahu.

Nakoľko ustanovenie § 247 ods. 2 OSP dovoľuje všeobecným súdom, aby v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmali len tie rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, a žalobcovia sa domáhali preskúmania rozhodnutia žalovaného v konaní o proteste prokurátora, predmetom preskúmania súdom v prejednávanej veci mohla byť len zákonnosť tohto rozhodnutia resp. aj zákonnosť rozhodnutia obvodného pozemkového úradu, ktorým vyhovel protestu prokurátora, a to (obdobne ako pri odvolaní) z hľadiska, či protestu prokurátora malo alebo nemalo byť vyhovené. V tomto preskúmaní nemohlo byť úlohou súdu riešiť otázku zákonnosti pôvodného rozhodnutia z hľadiska námietok žalobcov. Všetky tieto námietky žalobcovia môžu uplatniť v novom správnom konaní, v ktorom obvodný pozemkový úrad bude znova rozhodovať o ich reštitučnom nároku.

Vychádzajúc z obsahu protestu prokurátora, ktorý na základe listinných dôkazov bol prokurátorom odôvodnený nedodržaním ustanovení zákona č. 503/2003 Z. z., ani odvolací súd nevzhladol nijaký zákonný dôvod, pre ktorý by nemalo byť protestu prokurátora vyhovené. Nepochybili preto správne orgány a nepochybil ani krajský súd, keď žalobu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcov v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, a z týchto dôvodov napadnutý rozsudok podľa § 219 ods.1 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 246c veta prvá a § 250k ods. 1 tak, že žalobcom nepriznal ich náhradu, pretože neboli v tomto konaní úspešní a žalovanému preto, že mu z dôvodu neúspešného odvolania žalobcov žiadne trovy nevznikli

a ani ich náhradu neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 21. januára 2009

**JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth